

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010238
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124010238.1

Uznesenie

5 7PP/14/2024

Okresný súd Banská Bystrica konajúc samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. 04. 2024 o žiadosti A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 7PP/14/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v C., trvale bydliskom Mesto Čierna nad Tisou, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 06. 03. 2024, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/74/2023 zo dňa 21. 11. 2023 v trvaní 8 (ôsmich) mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/105/2022 zo dňa 18. 11. 2022 v trvaní 1 (jedného) roka, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom strázenia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/14/2024

Dňa 06. 03. 2024 bola súdu doručená žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie, ktorú A. B. odôvodnil tým, že mu vznikol nárok na podmiennečné prepustenie a chce sa zaradiť do bezproblémového spolužitia v rodinnom kruhu a vyhýbať sa rozporom so zákonom.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie odsúdeného k žiadosti o podmiennečné prepustenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil výkon trestu odňatia slobody sám dňa 23. 01. 2023 v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice, kde bolo správanie odsúdeného, vystupovanie a plnenie povinnosti na požadovanej úrovni. V pedagogickej dokumentácii nie sú zaznamenané žiadne nedostatky. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová sa nachádza od 14. 02. 2023, kde bol v rámci vnútornej diferenciacie umiestnený do ubytovne s B⁴ diferenciacnou skupinou. Správanie a vystupovanie voči personálu ústavu je doteraz na požadovanej úrovni, bez negatívnych prejavov, zdvorilé. V interpersonálnej oblasti vo vzťahu k spoluodsúdeným sa správa slušne, konfliktným situáciám sa vyhýba, negatívne prejavy neboli zaznamenané. Do osvetových a vzdelávacích aktivít – prednášok organizovaných pre odsúdených v rámci edukačnej činnosti sa zapojil. Disciplinárne je odmenený raz formou pochvaly dňa 13. 09. 2023 za rozvoj osobnosti odsúdeného v rámci účasti v diskusnej skupine odsúdených závislých od omamných a psychotropných látok. Disciplinárne potrestaný nebol. Vo svojom voľnom čase sleduje televíziu, počúva

rozhlasové vysielanie a číta dostupné tlačoviny. Spoločenským a športovým aktivitám sa nevenuje. O krúžkovú činnosť ponúkanú ústavom doteraz neprejavil záujem. Odsúdený svoj voľný čas využíva prevažne pasívnym, konzumným spôsobom. Od septembra 2023 je pracovne zaradený na pracovisku v ústave Zedko – ústav. Ako pracovne zaradený sa v prípade potreby a vyzvania zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného – činnosti zamerané na udržiavanie čistoty a upravenosti spoločných priestorov v ubytovni. Svoje povinnosti si plní v rámci svojich možností. Kontakt s vonkajším prostredím nadviazal s družkou a deťmi. Vzťahy v primárnej rodine sa javia na dobrej úrovni. V rámci iných metód a postupov sa odsúdený zúčastnil diskusnej skupiny s odsúdenými závislými od omamných a psychotropných látok v období od 10. 05. 2023 do 02. 08. 2023. Resocializačná prognóza je menej priaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je vyhodnotené ako stredné. Postoj k spáchanej trestnej činnosti je kritický. Odsúdený preukazuje splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie, preto sa odporúča podmiennečne prepustiť s probačným dohľadom.

Súd vo veci podmiennečného prepustenia určil termín verejného zasadnutia. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného.

Odsúdený na verejnom zasadnutí zotrval na podanom návrhu. Počas výkonu trestu odňatia slobody mu minulý rok umrela najbližšia osoba, matka, s čím sa ťažko zmieruje. Uvedomuje si, že nemá do skončenia trestu veľa, ale chcel by pri jej hrobe požiadať o odpustenie. Vie, že je vo výkone trestu kvôli chybe, čo si uvedomuje. Chcel by zabezpečiť svoju rodinu lepšie, ako to robil doteraz.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k žiadnej zmene. Na záveroch hodnotenia trvá.

Prokurátor žiadal návrh zamietnuť, pretože nie sú splnené materiálne podmienky. Poukázal na početnosť záznamov v odpise registra trestov, čím nie je preukázané, že v prípade prepustenia povedie riadny život.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený A. B. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/74/2023 zo dňa 21. 11. 2023 v trvaní 8 (ôsmich) mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/105/2022 zo dňa 18. 11. 2022 v trvaní 1 (jedného) roka, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Priestupkovo bol odsúdený postihnutý deväťkrát v rokoch 2016, 2018, 2021 a 2022, z čoho štyri razy nadával svojej družke, čím sa dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, dvakrát neuposlúchol výzvu, dopustil sa priestupku proti majetku a bol napomenutý aj v prípade nezhôd v jeho rodine, kedy uposlúchol výzvu, aby upustil od protiprávneho konania.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doteraz jedenásťkrát súdne trestaný, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, no aj za nebezpečné vyhrážanie či ohrozovanie mravnej výchovy mládeže. Prvý raz bol odsúdený v roku 1992 k podmiennečnému trestu odňatia slobody, v skúšobnej dobe ktorého sa neosvedčil, bol mu nariadený nepodmienečný trest odňatia slobody a následne bol z neho podmiennečne prepustený, kedy sa už v skúšobnej dobe osvedčil. Za ďalšiu trestnú činnosť bol odsúdený v roku 1994 k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, rovnako aj v roku 1995 (trest bol súhrnný s predchádzajúcim trestom). V rokoch 2000, 2003 a 2005 mu boli ukladané tri nepodmienečné tresty odňatia slobody. V roku 2013 mu bol uložený podmiennečný trest odňatia slobody, kedy sa po uplynutí skúšobnej doby osvedčil. Opäť však bol odsúdený k nepodmienečným trestom odňatia slobody, a to v roku 2019, následne aj v roku 2022 a 2023.

Odsúdený má 50 rokov, trestnú činnosť začal páchať najneskôr ako deväťročný, teda viac ako polovicu svojho života netrúvil spôsobom vedenia riadneho života. Tvrdil, že dôvodom pre podmiennečné prepustenie je to, že chce viesť riadny život, postarať sa o rodinu lepšie ako doteraz a aj to, že chce požiadať o odpustenie pri hrobe svojej matky, lebo táto mu počas výkonu trestu odňatia slobody umrela. Vie, že mu neostáva do ukončenia výkonu trestu odňatia slobody veľa, ale chcel by ísť domov. Podľa názoru súdu sú uvedené skutočnosti slabou motiváciou pre odsúdeného, aby viedol ďalej len riadny život. Matka po celý čas pri ňom stála, no uvedené odsúdeného nevedlo k riadnemu životu. Rovnako mal a má podporu svojej rodiny, družky a detí, aj keď sa k družke nie vždy správal v súlade so spoločenskými normami (porovnaj s priestupkami proti občianskemu spolunažívaniu) a ohrozoval aj mravnú výchovu mládeže – svojich detí (porovnaj odsúdenie Okresného súdu Trebišov sp. zn. 5T/142/2019). Len dva razy mu boli uložené podmiennečné tresty odňatia slobody, kedy už pri prvom uložení nevedol riadny život a v skúšobnej dobe sa neosvedčil, bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody. Následne využil možnosť ponúknutú mu v rámci podmiennečného prepustenia, no riadny život viedol len dva roky (1998 – 2000), kedy sa opäť dopustil majetkovej trestnej činnosti. Následne vykonávané nepodmienečné tresty odňatia slobody ho zrejme nenapravili, lebo ďalšia etapa vedenia riadneho života trvala 8 rokov (2005 – 2013). V roku 2013 síce využil možnosť, že sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia osvedčil a opäť sa snažil viesť riadny život až do roku 2019, avšak od uvedeného obdobia bol štyri razy súdom potrestaný k nepodmienečným trestom odňatia slobody, z ktorých posledné dva v súčasnej dobe aj vykonáva. V tomto období však už opakovane páchal aj priestupky, a to už od roku 2016.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnúť. K páchaniu trestnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti (nepoučil sa z predchádzajúcich odsúdení) je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu.

Odsúdený síce participuje na programe zaobchádzania, no jeho aktivita nie je výrazná. Má osvojené pracovné návyky, je hodnotený pozitívne, avšak osobný rozvoj nenapreduje. Voľný čas trávi len podľa vlastného uváženia aktivitami, ktoré nie sú výnimočné, nezapája sa do kultúrno-osvetovej činnosti, do krúžkovej činnosti. Je pasívny. Je evidovaná jeho účasť v jednej diskusnej skupine, za čo bol aj disciplinárne odmenený. Inak sa po osobnostnej stránke nijako nerozvíja, nenapreduje. Síce si uvedomuje chybu, ktorej sa dopustil, no len v kontexte toho, že chce požiadať matku o odpustenie a starať sa o rodinu lepšie. Vo vzťahu k vlastnej osobe, k vlastnému konaniu sa nijako nevyjadril. Nevedol žiadnu motiváciu zlepšiť sa, napraviť sa, nedopúšťať sa trestnej ani inej protiprávnej činnosti.

Aj keď mal viacero možností, ani v jednom z predchádzajúcich odsúdení sa nepoučil a úmyselnú trestnú činnosť páchal ďalej. Dá sa povedať, že sa adaptoval na podmienky ústavu na výkon trestu odňatia slobody, čo ale môže súvisieť aj s predchádzajúcimi skúsenosťami s výkonom trestu odňatia slobody.

Hoci teda aj z hodnotenia ústavu vyplynuli čiastočne pozitívne závery a kladné hodnotenie osoby odsúdeného, tieto nepostačujú na to, aby bolo možné od odsúdeného očakávať, že povedie riadny spôsob života.

Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody mal súd za preukázané, že odsúdený preukazuje polepšenie. Motivácia odsúdeného, aby bol podmienčne prepustený, ostala neodôvodnená. To, že participuje na programe zaobchádzania, že sa správa slušne voči personálu, ešte neznamená, že v podmienkach slobody bude jeho konanie totožné. Súd nepresvedčil, že on sám sa zmenil a zmenil životné priority a hodnoty, z ktorých by mohli vyplynúť záruky, že povedie riadny život. Práve však výchovným pôsobením trestu odsúdený participuje na programe zaobchádzania, kedy prostredníctvom neho je naplňovaný aj účel trestu. Odsúdený sa síce adaptoval v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, no poučenie si z tohto svojho konania neodniesol, nakoľko v minulosti svoj život nezmenil. O skutočnej zmene jeho hodnôt a postoja súd nebol po vykonanom dokazovaní presvedčený. Nijako nekonkretizoval dôvody podmienčného prepustenia a zmeny jeho postoja.

Je však zistiteľné a aj preukázané, že odsúdený sa dopúšťal trestnej činnosti opakovane a systematicky. Bol odsúdený opakovane, predchádzajúce odsúdenia mu tak neboli ponaučením. O čom svedčí aj tá skutočnosť, že bol zaradený pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Osobnosť odsúdeného, spôsob vedenia jeho života, jeho kriminálna minulosť (11 záznamov v registri trestov) a závažnosť spáchanej trestnej činnosti (čo do počtu opakovania skutkov, čo do intenzity a závažnosti) v súhrne zakladajú dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený na slobode mohol dopustiť ďalšej protispoločenskej činnosti.

Pri rozhodovaní o žiadosti, resp. návrhu o podmienčné prepustenie je vždy dôležité skúmanie, či odsúdený doteraz vykonaným trestom preukázal nápravu a či je možné očakávať, že povedie riadny život. Podľa názoru súdu odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody ešte nedospel k prehodnoteniu životných priorít a k tomu dospeje až po tom, čo bude naďalej aktívne participovať na programe zaobchádzania.

Na základe vyššie uvedených skutočností má súd za to, že ďalší výkon trestu je u odsúdeného A. B. potrebný a odôvodnený, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietol.

Poučenie:

4 7PP/14/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do 3 pracovných dní od oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.